

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנים

ממדינו דאש

הישיבה שליט"א

י"ג

פרשת מטו"מ פ"ג

בלתי מזוגה

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

מלוה מלכה פרישת פנחם תשפ"ג בקריה

אחרי שהיו מאות שנים בפלטרין של מלך בירושלים תחת סינרו של הקב"ה, ופתאום גירשו אותם למרחקים, לכן היו חייבים להביא להם נביא, במקרה חריג, אפילו שזה בחוץ לארץ, כדי לחזק את לבות ישראל, ולא היה מספיק בזה שהנביא יחזק אותם ויגיד להם שיהיה גאולה, אלא הוא היה חייב לספר גילויים גדולים שמעולם לא סיפרו, וכל זה כדי לחזק את לבות ישראל בגלות המר והנורא.

בח של מקוה

בזוה"ק מתרץ תירוץ נוסף איך זכה יחזקאל הנביא למראות כאלו נוראים ועוד בחוץ לארץ, כי הנבואה היה בנהר כבר, ולכן אף שאין נבואה בחו"ל, מ"מ אם הולכים לנהר וטובלים ונטהרים, אפשר לזכות למראות גדולות אף בחו"ל, וזה חיזוק גדול בשבילנו, כי בעת שגילה רבינו את התיקון הכללי, הוא אמר שהוא הביא תיקון מעולם מאוד גבוה, ואף שכולם אומרים שאין מה לעשות מ"מ הבאתי לכם תיקון, אבל התיקון הראשון זה מקוה, ב"ה היום לא צריך לשבור קרח והמקוואות מחוממות ונעימות ונקיות, צריך רק את הלב שיסכים ללכת למקוה. נחזור לתירוץ הראשון של הזוה"ק, שהכל היה כדי לחזק את ישראל, ולכן אנחנו צריכים להתחזק בשלשת שבועות אלו, שנדע שאף שהתגרשנו וכמה שאנחנו רחוקים, הקב"ה איתנו, וכמה שבן אדם חטא וכמה עמוק שהוא נפל, הוא יכול לחזור אל הקב"ה.

הקב"ה איתנו

א גוטע וואך א מזלדיגע וואך א פרייליכע וואך, במבט שטחי מלמעלה זה נראה שאנחנו בימים עצובים, שלשת השבועות, היה פעם שאמרו לר' נתן שבשלשת השבועות יש לצדיקים ירידה מסויימת, ר' נתן לא רצה לקבל את זה, הוא אמר שאין שום ירידה בשבועות אלו, כמובן שיש לקיים את כל ההלכות שנוגעים כעת, לא מקיימים נישואין ולא שומעים כלי נגינה וכו', אבל אלו לא ימים עצובים, צריך לדעת שהקב"ה נמצא איתנו יחד בגלות ומצטער איתנו.

חיזוק בגלות

יחזקאל הנביא מתחיל את ספרו שהוא הלך לגלות בבל והגיע לנהר כבר, ונפתחו השמים ואראה מראות אלוקים, והוא סיפר בארוכה את כל המראות הנשגבות שראה שם, והקשה בזוהר הקדוש כמה קושיות על הפלא הזה, קודם כל הרי משה רבינו בודאי היה יותר גדול מיחזקאל הנביא והוא בחיים לא תיאר את מעשה המרכבה שהוא ראה למעלה, ובזוה"ק מתבטא בלשון קשה שאנשים יכולים לחשוב שיחזקאל הנביא לא היה בריא בנפשו, כי מי שרואה לא מדבר, ולמה יחזקאל דיבר בארוכה את כל סודות המרכבה, ועוד מקשה בזוה"ק הרי אנחנו יודעים שנבואה זה רק בארץ ישראל, ואיך יכול להיות שיחזקאל ראה מראות נבואה בחוץ לארץ.

ומתרצים בזוה"ק, שכיון שמדובר בתקופה הכי קשה לעם ישראל, אחרי שגירשו אותם בגלות בבל, והם היו כל כך שבורים ורצוצים,

קשור למוח של האנשים, ואחרי שיודעים את זה אפשר לספר סיפורי צדיקים, שהיה יהודי שהיה לו צרה, והוא הלך לצדיק ההוא, והוא נושע מצרתו, ובזה רואים שיש צדיקים ויש מופתים, אבל מה זה באמת מופת, מופת זה מי שיכול להכניס אמונה ביהודי ולקרב אותו להקב"ה.

האחים הקדושים – בהפצה

אספר לכם סיפור מקרעטשמע, אבל סיפור שאפשר ללמוד מזה משהו, האחים הקדושים הרבי ר' אלימלך זי"ע והרבי ר' זושא זי"ע היו הולכים הרבה בעיירות, ובספרים שלנו כתבו שהלכו גלות, ובברסלב היו אומרים שהלכו הפצה, הלכו להפיץ שיש הקב"ה בעולם, עברו מקרעטשמע לקרעטשמע, פעם היו חיים מקרעטשמע'ס כי אי אפשר היה לסחוב סוס ועגלה יותר מכמה קילומטר ואז היו חייבים לעשות עצירה בקרעטשמע, זה היה פרנסה של היהודים בכל הצמתים, האחים הקדושים הגיעו לקרעטשמע מסויימת, והיו נותנים מוסר, כל פעם היו מדברים לעצמם, ר' אלימלך היה אומר לאחיו, זושא זושא מה יהיה איתך למה אתה אוכל בלא ברכה הרי יש עולם הבא וכו', והיהודי בקרעטשמע שמע את זה והתעורר וקיבל על עצמו להתחיל לברך ברכות לפני האוכל, אחרי זה ר' זושא היה אומר מיילעך מיילעך אתה באמת חושב שאפשר להסתתר מהקב"ה? ואנשים מסביב היו מתעוררים.

לקבל מה שנגזר

פעם אחת הלכו האחים הקדושים לישון קצת כדי לקום לתיקון חצות, והיה שם כמה שיכורים גויים והעירו את הרבי ר' אלימלך זי"ע ואמרו לו שיבוא לרקוד אותם, הרי לרקוד זה לא דבר רע בכלל, ר' אלימלך יצא ורקד איתם, הוא רקד להקב"ה והם נהנו, אחרי שחזר לישון שוב העירו אותו לרקוד, ואחרי כמה פעמים שעשו את זה איתו, אמר ר' אלימלך לאח שלו, זושא אולי נתחלף קצת, עוד לא ישנתי כלום,

צדיק אמת

במוצאי שבת מספרים סיפורי צדיקים, בעולם נהוג לספר סיפורים של קרעטשמע ושל מאשקע, וכל מיני מופתים, הסיפורים האלו מאוד חשובים, אבל קודם צריך להאמין בכלל שיש צדיקים שעושים מופתים, הרי אנשים לא מאמינים שיכול להיות בן אדם בעולם הזה שנראה כמו כל אחד והוא יכול לעשות מופתים, הרי מבחוח אין באמת דרך להכיר ולראות את ההבדל בין מי שהוא צדיק לבין מי שאינו צדיק, כל אלו שאומרים תסתכל על ההוא, אפשר ממש לראות עליו שהוא צדיק, זה הכל דמיונות, גם אם הוא הולך כפוף ועושים ממנו מצב גדול, הוא לא חייב להיות צדיק, אני זוכר שמוהרא"ש היה אומר לנו על מישהו שכולם היו אומרים שהוא רבי גדול והיו אומרים שהוא מדבר כל הזמן אל הכוכבים והמזלות ביחודים נפלאים, שהכל דמיון, מוהרא"ש אמר לנו הוא פשוט מדבר לעצמו והוא חולה בנפשו וחייב דחוף רופא שיטפל בו ויתן לו קצת כדורים, כי מבחוח א"א לראות כלום, וא"א לדעת מה באמת קורה במוחו של האדם.

צדיקים כמו ארץ ישראל

כשרבינו הגיע לארץ ישראל וראה את החבריא קדישא בארץ ישראל, תלמידי המגיד זי"ע, ואמרו לרבינו שלפני שהגיעו לארץ ישראל לא יכלו לחלום שארץ ישראל זה ארץ כמו הארצות, זה בטח משהו שמיימי, לא יכול להיות שזה יבשה עם חול ועפר, הרי התורה הקדושה אומרת על ארץ ישראל, ארץ אשר עיני ד' אלוקיך בה וגו', רבינו אמר שבאמת אי אפשר לראות מבחוח כלום, האבנים והעפר נראים אותו דבר, וארץ ישראל זה רק הפנימיות, וסיים רבינו שאותו דבר זה על צדיקים, אי אפשר לדעת מבחוח כלום הם נראים כמו כל האנשים, והעיקר זה הפנימיות, ולא כל מי שיושב בפניה של כסא ונופל לו האוכל מהפה הוא צדיק, זה יכול להיות טבע של בטלן שיושב ככה ואוכל ככה, זה לא קובע בכלל מי הוא צדיק, הכל

ממש, הקיץ רק התחיל ואנחנו שומעים דברים כאלו נוראים, והקב"ה מרחם עליך ומציל אותך ואתה עוד בוכה.

עבודת הצדיקים – אמונה

וזה היתה עיקר עבודת הצדיקים, להכניס אמונה בלבבות ישראל, זה נכון שהצדיקים גם הכניסו דברים נוספים אבל זה לא היה העיקר, למשל הבעשטה"ק הכניס גם את מלבוש השטריימל, וזה גם מגיע מהקרעטשמע"ס, כי כשהגויים רצו לצחוק מהיהודים, אם ביקשו מהמאשקע שילבש על הראש, עור של בהמה ששחטו, עם השערות, וירקוד להם, והבעל שם טוב הקדוש עשה מזה מלבוש יפה, היום במחירים המטורפים של שטריימל שוחטים את האדם ולא את הבעלי חיים, אבל עיקר עבודת הצדיקים היה להשריש אמונה, לדעת שהכל מהקב"ה ולא יעזור כל העצבים שיתעצבנו.

מוהרא"ש היה נותן על זה דוגמא, שרואים בעת שהשוטרים תופסים עבריין ומניחים עליו אזיקים, יש עבריין חכם שנותן שיאזקו אותו ולא מתנגד, ויודע שהם יותר חזקים ממנו, וכשיגיע למעצר יבקש שחרור בערבות ויוכל להתקדם, אבל יש עבריין טיפש כפי שרואים הרבה, שהם רבים עם השוטרים ומתנגדים בחזקה שיאזקו אותם, והם יוצאים פצועים עם מכות חזקות, הרי בסוף יניחו עליהם את האזיקים שלהם, ולא ישחררו אותם כל כך מהר בערבות, וכשישחררו אותם יצטרכו לחפש רופא שירפא להם את המכות, וככה יראה כל מי שמתנגד למה שגוזרים עליו משמים, וצועק ומתייגע, במקום להבין שהכל משמים ולהתפלל על זה להקב"ה, ולהגיד לו: רבש"ע אני יודע שהכל לטובה ואין לי קושיות, אני יודע שאתה רחמן, עזור לי שיהיה לי טוב, עזור לי שארגיש את הרחמנות שלך, וזה עבודת הצדיקים, וזה מופת אמיתי.

תלמידי היכל הקודש כבר מכירים את הסיפור, אבל תמיד חייבים להתחדש, לפעמים עדיף לא להכיר את הסיפור ולקבל את זה, כי אלו

ועוד מעט כבר חצות וצריך לקום, אני אשן קצת בפיינה שלך ואתה תבוא לכאן וכשיבואו שוב להעיר אותי, שיקחו אותך קצת, ר' זושא התחלף בשמחה, ואחרי כמה דקות השיכורים נכנסים, ואומרים לעצמם הרי את היהודי הזה כבר שיגענו מספיק, בואו נלך קצת להרקיד את השני, ושוב העירו את הרבי ר' אלימלך שיבוא לרקוד אותם, ואמר הרבי ר' אלימלך לאחיו, אתה רואה שאין לנו שום דרך לשנות מה שנגזר מלמעלה, אם גזרו שאני לא אשן הלילה ואני חייב לרקוד, לא יעזור כל תוכנית אחרת.

אני תמיד אומר את זה לאברכים שאני נוסע איתם, וכשרואים שיש פקק בדרך, הם עוברים לנתיב השני, וברגע שעברו פתאום הפקק עבר לנתיב השני, ואז חוזרים לנתיב הראשון ורואים שהפקק עבר לנתיב הראשון, והאמת הוא שאם גזרו עליך שתהיה עכשיו בפקק לא יעזור שום עצה לזה, תתן את עצמך להקב"ה, ומהסיפור הזה של הקרעטשמע אפשר להתחזק לשבוע שלם, כי אם יודעים שכל מה שנגזר עלי מלמעלה אצטרך לעבור, לא אעשה כל מיני פעולות והשתדלויות מרובות, כי אני יודע שככה או ככה אני בידי של הקב"ה ואני חייב לעבור את מה שאני חייב לעבור.

תפלות

אבל אחרי הכל ולפני הכל אפשר לבקש מהקב"ה, כי אכן הכל כבר נגזר מלמעלה, אבל זה נגזר על ידי הקב"ה ואנחנו יכולים ללכת אליו ולבקש ממנו, רבש"ע תעזור לי שיהיה לי אמונה חזקה, שאדע שהכל ממך, שאזכור שאתה איתי, שאבין שהכל לטובתי. לפעמים אנשים עוברים קושי מסויים והם מתעצבנים ולא יודעים שהכל זה לטובתם והחליפו להם מגזירה נוראה לדבר הקטן הזה, כפי שרבינו כותב בספר המידות שלפעמים נתחלף עניות מכרת, בן אדם בוכה ומתלונן שיש לו עניות נוראה, מה שהוא רק עושה הוא מפסיד, וכמה שהוא מתפלל זה לא עוזר לו והוא עושה המון סגולות, והוא לא יודע שהוא ניצול מכרת

דרך הלימוד

ומדי דברי בו הרי כל הבעיה היום זה עם אלו שמבינים את הלימוד, כי אלו שלא מבינים לא נודף מהם גאווה ומוכנים לקחת תהלים ומשניות ולהתחיל להגיד ולגרוס, ומקבלים על עצמם את דרך הלימוד כי הם יודעים שאין להם דרך אחרת ללמוד, אבל אלו שיודעים ללמוד לא מוכנים להגיד תהלים ולהגיד משניות, הרי הם יודעים ללמוד ומבינים לימוד ולכן הם נשארים איפה שהם, הרי יום אחד אנחנו נצטרך לעזוב את העולם, עם כל הדירות והריהוט וכו', הרי אף אחד לא מוכן לעבוד רק כדי שיוכל לחיות ולשלם שכירות ואוכל, ומעדיפים לגלגל כרטיס אשראי ולא לשלם למשכיר וכו', אף שהתחייבו בכתובה לתת מזונות ודירה, וכל אלו שיוצאים לעבודה, הם עושים את זה רק כי הם רוצים לעשות הרבה כסף והרבה נכסים, ולא זוכרים שיום אחד עוזבים את הכל.

הכנה לעולם האמת

לפני שהתקרבותי למוהרא"ש חשבתי שאפשר לחיות 160 שנה, או לפחות 120 שנה, ומוהרא"ש היה מזכיר לנו בכל דרשה 'זכרון דעלמא דאתי', והיה אומר את הפסוק ימי שנותינו בהם שבעים שנה, אני ב"ה היום כבר בן 42, נשארו לי לפי החשבון עוד 28 שנה, אם הקב"ה יעזור לי ויהיה לי זכות להגיע לזה, יש לי עוד 28 לילי הסדר, ועוד 28 פעמים אני יצא לחפש ד' מינים מהודרים, עוד 28 פעמים אזכה להגיע לאומן ראש השנה.

והרי כשמגיעים למעלה לא שואלים איזה נכסים השארת, שואלים שאלה ראשונה: ערוך מקרא שקרית, והוא לא יודע מה זה מקרא מה זה חומש, אחרי זה אומרים לו ערוך משנה ששנית, הרי לא עברת אף פעם על המשניות, אפילו לא פעם אחת, רק צחקת כל היום מהברסלבר'ס שאומרים משניות, ובמדרש כתוב שבעת שהבן אדם הולך מהעולם ומגיעים אליו מלאכי החבלה והוא צורח, והוא רואה שאין קליטה ואף אחד לא שומע, אין תקשורת, והוא מתחיל

שמכירים את הסיפור, זה כבר לא מעניין אותם, הסיפור היה ששאלו את ר' נחמן טולטשינער תלמידו הגדול של ר' נתן, אם הוא יכול לספר איזה מופת מרבו ר' נתן, התשובה שלו היתה: א מופת? א מופת בין איך! [מופת? אני הוא המופת שלך]. אני הייתי יתום שואב מים, ותראו מה הוא עשה ממני, גם היום היתומים עוברים תקופות מאוד קשות, אבל לא מוצאים כמעט דבר כזה שילד ישאר בלי תלמוד תורה, בישיבות יש הרבה בחורים שסובלים ומתגלגלים, אבל תלמודי תורה לא רואים כמעט, אולי יש כן ואני לא יודע, אבל אז בזמנים של ר' נתן לא היה תלמודי תורה, וכל אבא היה שוכר מלמד עבור הילדים שלו, ור' נחמן טולטשינער היה יתום ולא היה מי שילמד אותו, הוא התאכסן אצל דודו, והדוד אמר לו: אתה יכול לישון אצלי, אבל אני לא יכול להאכיל אותך, לך ותעבוד ותשאב מים מהבאר, ותדפוק בדלתות ותמכור מים, לא צריך להיות חכם גדול כדי לעשות את זה, ותעשה קצת כסף ותקנה אוכל.

הדוד של ר' נחמן היה יהודי נכבד, ותמיד התאכסנו אצלו כל מיני רבי"ס למיניהם, והילד נחמן הסתכל על מה הם מדברים, ובחיים לא הבין אותם, לא הבין מה קשה בפסוק ומה הם תירצו ומה הם רוצים עם התורות האלו, ולמה הם שמחים בתירוץ, הוא לא הבין כלום, ופעם אחת הגיע ר' נתן לבית של דוד שלו, ושורה אחת מהדיבורים הילד היתום קלט וזה תפס אותו, ר' נתן אמר ככה: די וועלט איז 'נישט', און מ'קען דאס 'נישט' האבן, יענע וועלט איז 'יא', און מ'קען דאס 'יא' האבן [העולם הזה הוא 'לא' - ו'לא' ניתן להשיגו, העולם הבא הוא 'כן' - ו'כן' ניתן להשיגו]. הילד שמע וניגש לר' נתן ושאל איך אני יכול להשיג ענייני עולם הבא של תורה ותפלה, והרי ר' נתן היה תמיד משוחח עם בני הנעורים, והוא אמר לו שידע שהקב"ה כאן, ואתה יכול לדבר איתו כל הזמן, ותתחיל להגיד קצת משניות, תתחיל להגיד קצת גמרא, תתחיל עין יעקב שזה קצת אגדות חז"ל.

האמת שהוא לבד, והוא לא נשבר מזה, אלא סומך על הקב"ה ומדבר אליו, הוא יכול להיות רגוע שהשי"ת בוודאי יעזור לו ויקשיב לו, וזה מופת של ברסלב, לשאוב אמונה ולהרגיש את הקב"ה, וזה לא משהו שאפשר לראות מבחוץ, אנשים מגיעים לכאן ומסתכלים מה זה ברסלב, רואים מישהו עם חליפה ומישהו בלי חליפה ומישהו עם חליפה קצרה ומישהו עם כובע ומישהו עם שטריימל, ולא מבינים מה זה המקום כאן, האמת היא שהמקום כאן הוא משהו פנימי ולא רואים, יש כאן אנשים שיש להם רבי שמזכיר להם שיש הקב"ה בעולם.

לדעת שיש הקב"ה בעולם

כשהרה"ק הקדושת לוי זי"ע התחתן, הוא אמר לאשתו שהוא חייב לנסוע קצת לרבי שלו, וזה לא היה כמו היום שהיה אפשר לדבר בטלפון וכו', וחמיו מאוד כעס למה נוסע, וכשחזר אחרי כמה שבועות, חמיו שואל את החתן מה למדת אצל המגיד ממעזריטש, הוא עונה לו שהוא למד שיש הקב"ה בעולם, חמיו התחיל לצחוק, וכי נסעת על דבר פשוט כזה לכמה שבועות, הוא מיד קרה למשרתת ושאל אותה אם היא יודעת שיש הקב"ה בעולם, היא ענתה שבטח יש הקב"ה, עונה הקדושת לוי היא רק אומרת, אבל אני מרגיש את זה וחי עם זה, יש הרבה שרוקדים 'נאר אמונה אין בורא כל העולמים' אבל רבינו מכניס את זה בעצמות שלנו שנרגיש את זה.

מתנה – התבודדות

קיבלנו מתנה לשוחח עם הקב"ה, תנסו את זה תלכו לפינה ותגידו: רבש"ע אני מבקש ממך אנא תעזור לי, רבש"ע יש לי משהו לדבר איתך, רבש"ע אני חושב ככה ורוצה לעשות ככה, וכשמתרגלים לדבר ככה אל הקב"ה, הרי עוד לפני שהנס קורה ונופל קוף בבית עם מטבעות זהב, עצם הדיבור אל הקב"ה מרפא את נפש האדם, ומרפא את כל הכאב, הרי אין לך עם מי לדבר ולמי לספר את הכאב שלך, אתה לא

לצעוק שמות הצדיקים, אברהם אבינו יצחק אבינו יעקב אבינו, ראובן שמעון וכו', ואז מגיע אשר בן יעקב ושואל אותו שאלה אחת, האם למדת משניות, עברת על משניות כפי היכולת שלך, אם התשובה חיובית, אשר לוקח אותו לתוך הגן עדן, מאשר שמנה לחמו, שמנה אותיות משנה, ותראו שכשבן אדם נפטר, הדבר הראשון שהילדים עושים בשבילו זה לכתוב דף שאנשים יקחו ללמוד משניות בעבורו, ומגיעים אנשים ולוקחים משניות ובחיים לא לומדים, ברגע האחרון האברך נזכר שיש לו בן דוד ברסלב'ר ומבקש ממנו שיסכים להגיד במקומו משניות.

א מופת בין איך

נחזור לר' נחמן ור' נתן, הילד נחמן ציית ולקח משניות והתחיל להגיד והתחיל ללמוד עוד ועוד עד שגדל ונהיה רבי נחמן טולטשינער, עד כדי כך שבעת פטירתו של ר' נתן שאלו אותו מי ימשיך לסובב את הגלגל, הוא ענה זה ששימש אותי והוציא את האשפה, הוא מינה את ר' נחמן שימשיך במקומו, ולכן כששאלו אותו על מופת של ר' נתן, הוא ענה שהוא המופת, כי הרבה אנשים כבויים ומיואשים ולא חושבים שהם גם יכולים ללמוד את התורה, ולא יודעים שהם יכולים לדבר עם הקב"ה, והם מבוהלים ועובר עליהם תקופה מאוד קשה וחושבים שהם לבד ומרגישים בדידות ולא יודעים שהקב"ה איתם ולידם, וכשצדיק מגלה את כל זה ליהודי זה מופת גדול.

נכנס פעם יהודי למוהרא"ש, הוא איבד את הכל, את אשתו ואת הוריו ואת אחיו, והוא ככה אצלו בחדר בדמעות שלישי, שהוא בודד וגלמוד ואין לו כלום, מוהרא"ש אמר לו גם אני בן אדם בודד, אין לי כלום, הרי הדירה הזאת לא שלי, כי עוד מעט לוקחים אותי מכאן לבית החיים, ומוהרא"ש אמר לו שכל עוד שאנשים חושבים שיש להם איזה חבר איזה בן משפחה שישמור עליו, הוא מסכן גדול, כי ברגע האמת אף אחד לא יעזור לו, אבל יהודי שיודע את

את העדות שרבינו אמר – הגם שרבינו נאמן בשבילנו בלי שום עדות, אבל את זה הוא רצה להגיד עם עדים נאמנים – שבעת שיבואו לקבר שלו אחרי פטירתו ויתנו פרוטה לצדקה לזכותו ויגידו עשרת המזמורים, אפילו אם עצמו וגברו עונותיו ופשעיו, אתקן אותו ואוציא אותו עם הפיאות משאול תחתית, ואז מתחילים כל הליצים שאומרים מה יעשו שאין להם פיאות, או כמו שיש מכתב שמישהי ששואלת את מוהרא"ש שרואים מזה שזה רק מיועד לגברים שיש להם פיאות, מוהרא"ש עונה שזה לכולם, זה רק סגנון לשון כזה של רבינו.

ידוע שהאפיקורס שלום עליכם שר"י פגש את חסידי ברסלב ושאל אותם איך יוציא אותי רבכם מהשאול תחתית הרי אין לי פיאות, הם ענו לו שרבינו ימשוך אותו עם האזניים, לא מובן למה אנשים עושים צחוק מצדיקים, אם קשה לך לנסוע, תגיד לי קשה לנסוע, או תגיד יש לי בית כנסת ואני חייב לנהל את המנין בראש השנה ואני לא רוצה לנסוע, אל תזלזל ואל תצחק על צדיקים, ואל תעיף מהקהילה כל מי שנוסע לראש השנה, כל מי שמפחד שישאר בלי מנין ולכן הוא מודיע שכל מי שנוסע לאומן אין לו דריסת הרגל בקהילה, אז אני רוצה להגיד לו שזה בין כה לא יעזור לו, כי בסוף כולם יבואו לציון רבינו, מוהרא"ש היה אומר שיגיעו זמנים עם נסיונות כל כך קשים, וכולם ירימו ידיים ויגידו שחייבים את הרבי מברסלב שיחזק את האנשים ולא יתן להם ליפול ולהתייאש.

עם תפלה אפשר הכר

ומי שחושב שיש לו דברים שאי אפשר לשנות אותם, אני אומר לך אם תתפלל על זה כל יום אתה תראה איך הדבר ישתנה, הרי לא נסית בכלל, תנסה ותתפלל, אני רוצה שאחד ירים ידיים ויגיד שהוא ביקש כל יום על התמכרות מסוימת שיש לו או טבע מסויים שיש לו, והוא לא פעל בתפילתו, זה פשוט לא יכול להיות, אולי התפלל על זה פעם בחודש או פעם בשבוע, אבל אם תתעקש ותדבר להקב"ה כל

יכול לספר לחבר שלך כמה שאתה פגוע מאיך שאשתך מדברת אליך, הוא יצחק עליך שאתה נפגע משטויות, וכי דברים כאלו כואבים לך, אבל אתה בפנים אוכל את הלב, רק להקב"ה אתה יכול לספר את זה, למי אתה יכול לספר שנפלת בעבירה חמורה, הרי זה כאב עצום אנשים מוכנים לאבד את החיים שלהם כשהם מרגישים שלא יכולים לסבול את עצמם אחרי שחטאו בחטאים נוראים, והכל כי לא יודעים את הסוד הפשוט שאפשר אם הייתי עובר עבירה לא הייתי נופל מהעבירה אלא הייתי שב בתשובה לחזור בתשובה, אתה יכול ללכת להקב"ה ולבכות אליו, הרי עד היום חשבת שאתה מי יודע מה, ולכן אתה לא יכול לסבול את עצמך שנפלת, כי אתה מלא בגאווה, אבל כשתכיר שזה בדיוק מה שאתה, בשר ודם גשמי מלא תאוות שפילות ורצונות נמוכות, ואעפ"כ הקב"ה מחכה לך שתחזור אליו, אז תוכל באמת להתקרב אל ד', רבינו אמר בחיי מוהר"ן שיחה ת"ה, וזה מה שרבינו נותן לנו ומגלה לנו.

תיקון הכללי

רבינו אמר שברגע שהוא אמר שצריך להגיד את עשרת המזמורים תהלים לתיקון הכללי, זה לבד גרם לאנשים שיהיה להם קשה להגיד את זה, מוהרא"ש היה אומר שזה תיקון לכל דבר ונושא, הן לאנשים והן לנשים, וגם מי שרוצה להגיד את כל תהלים ואין לו זמן ויכולת, יכול להגיד את י' המזמורים האלו וזה במקום כל התהלים, כפי שהיה בעת שר' נתן היה בארץ ישראל והגיע אליו יהודי שהקפיד להגיד כל יום את כל ספר תהלים, והתלונן שכעת הוא כבר מבוגר וזה קשה לו, אמר לו ר' נתן אתה יכול להגיד את עשרת המזמורים וזה כמו כל התהלים, זה הרי לוקח כמה דקות ספורות ואנשים לא מסוגלים להגיד את זה, כי ברגע שרבינו אמר את זה, יש כבר נסיון על זה.

אומן

ובנוסף לאמירת עשרת המזמורים יש לנו

וחיכו עד הסוף כדי להגיד לשנה טובה, הרי רבינו גילה לנו שכמה גבוה שהוא רק יהיה הוא יחזור לכאן בראש השנה, זה לא זמן להסתכל על כלום, לא לשאול אף אחד, יש לעשות את מה שצריך לעשות, הרי על דברים שאתם רוצים שיקרה אתם כבר יודעים איך לסדר שזה יקרה, אומן לא צריך להיות פחות מזה.

שלום בית

אבל על דבר אחד הקפיד מוהרא"ש שלא יסעו בלי שלום בית, כי רבינו לא נתן לבוא בלי שלום בית, כדי שהמוח יהיה נקי ומסודר, לא איכפת לנו אם הפיאות מפוזרות אבל רק שהמח בפנים לא יהיה מפוזר, ולכן רבינו שילח את הבחורים ואמר להם לחזור עם טלית, ולכן כאן בקריה יש תקנה שיהיה שלום בית, רק מי שמכבד את אשתו יכול לגור כאן ויכול להיות בקהילת היכל הקודש, כל מי שמתעצבן כשאשתו מתקשרת אליו באמצע היום אין לו מה לחפש בקהילה שלנו, מי ששמח לעזור לה ולא צועק עליה כשהיא מבקשת כסף הוא יכול להיות חלק מהיכל הקודש, וכי למה צריך כסף, כדי להראות לחברים שיש לו? וכי זה דבר שכלי שמוציאים לשמחה של 3 שעות אלפי דולרים, הרי חמש דקות אחרי הקידוש אף אחד לא זוכר בכלל שעשית אירוע, ואילו כשאתך מבקשת כסף אתה צועק עליה שהיא כל היום מבקשת כסף, יש כאלו שיש להם סברא שאשתו צריכה לבקש ממנו כסף שהיא תתרגל שהיא חייבת להגיע אליו, איזה סברא הזויה, מה אתה רוצה ממנה, תכניס לה כסף בארנק ותן לה לנשום, היא עובדת כל כך קשה עם גידול הילדים והבית, זה התקנה שיש כאן.

ומה יעשה מי שאשתו לא נוסעת לו לנסוע לאומן, הרי חייבים לנסוע לאומן, אי אפשר להישאר בבית בגלל שהאשה לא נותנת לנסוע, אבל גם אסור לנסוע כשאין שלום בית, לכן חייבים לעבוד על זה כל השנה, לדבר כל השנה יפה לאשה, ולהתפלל על זה כל יום ויום, ולדבר איתה בצורה יפה, הרי אני כל כך רוצה לנסוע

יום, ותתחנן שאתה רוצה שישנה לך את הדבר הזה, אתה תראה פלאות, זה המציאות, רק מה, אנשים מיואשים וחושבים שישארו עם זה לתמיד, אל תתייאשו, תתפללו, אם אתה רגיל שאתה חוטא, או שאתה כעסן, תתפלל ותבקש מהקב"ה שלא תחטא שלא תכעס שלא תתעצבן מכל דבר, שתהיה שמח, אם תיקח את העצות של אמירת משניות וגמרא זה לבד יושיע אותך.

עזרת נשים

אצל נשים אין משניות אבל יש תהלים ותיקון הכללי וספרי רבינו ותפלה והתבודדות, אמרו לרבינו בשם הבעל שם טוב זי"ע שכשמשיח יבוא יסגרו את העזרת נשים בבתי כנסת, רבינו אמר שזה לא יכול להיות שהבעל שם טוב אמר את זה, קודם כל בבית המקדש לבד היה את העזרת נשים, וחוף מזה הרי משיח יבוא רק בזכות העזרת נשים, בזכות התמימות שלהם והפשיטות, תסתכלו ברש"י בפרשת השבוע, הרש"י הזה מכה בפרצוף שלנו, בפנים של הגברים, רש"י אומר שלנשים לא היה כלל חטא המרגלים, כל אלו שדיברו נגד משה רבינו זה היה רק גברים, נשים היו מחבבות את הארץ ולכן אמרו תנו לנו אחוזה, לא רצו לרגל את הארץ, כי האמינו במשה רבינו, כח התמימות והפשיטות של הנשים מביא את משיח.

עוד מעט כבר יוצאים לאומן! כמה שבועות ונוסעים לרבינו, זה נכון שהכרטיס עולה הרבה כסף, ויש הרבה הוצאות, אבל אל תשכחו שרבינו אמר שהוא כבר דאג להוצאות הדרך לכל אלו שהולכים לבוא אליו, ב"ה שעולה כסף, הרי נוסעים לרבינו שיתקן אותנו, ידוע מה שרבינו אמר שבאמירת ברכו בליל א' דר"ה הוא כבר מעביר את כל אנשי שלומו לשנה טובה, כל אחד מרגיש התעוררות רבתי באמירת ברכו, כי יודעים שזה הזמן שרבינו העביר אותנו לחיים טובים, ידוע שרבינו היה מתפלל באריכות גדולה בליל א' דר"ה, לקח לו כ-5 שעות תפלת שמו"ע, אנשים בינתיים הלכו הביתה ואכלו את הסעודה וחזרו ורבינו עוד היה באמצע תפלה,

רבי אחר הוא יהיה מאוד מוערך, לכן הבעל צריך לדבר איתה מאוד יפה, ולהסביר לה שהוא הולך להביא מרבינו דברים מאוד יפים, ובעז"ה נחזור כקטן שנולד, יש שיחה מרבינו שכל מי שמגיע אליו לראש השנה, גם אם נולד לא לגמרי מסודר הוא ירפא אותו, אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו, אומן ראש השנה.

לרבינו, ולשאל אותה, האם את לא רוצה שאסע כי את מתביישת מהחברות, אולי תגידי להם שנסעתי לאדמור ההוא וההוא, והרי את זה כולם יכבדו, ורק אם הבעל נוסע לאומן כולם מרחמים על האשה, ואומרים שלא חושבים אם מותר שיהיה להם ילדים כשהם נוסעים לאומן ומזניחים את המשפחה, אבל אם הוא יסע לכל

סעודת ראש חודש כסלו תשפ"ג

לתומכי הכולל

לי, אני לא אשכח בחיים מה שהיה אז, אני אספר את זה כאן שתלמדו מזה, אני עומד באמצע שדה, ופתאום מגיעים אלי ר' משה אריה ובני ביתו שרוצים לדבר איתי משהו חשוב, היא מתחילה לבכות והייתי בטוח שמשהו קרה להם, איזה צרה, איזה טרגדיה, ובדמעות שלישי היא מבקשת שלא ניקח מהם את הזכות לגייס כסף לכולל, אמרתי לו שאתן לו עוד הזדמנות, ראיתי שהוא מבקש את זה מכל הלב, וב"ה מאז כל חודש הוא מצליח להביא את הכסף, נכון שכל חודש הוא עובד קשה עד שמביא, אבל ברוך השם שהוא מצליח.

אני אמרתי המון פעמים לר' אברהם משה המנהל, אסור שכסף ישכב בבנק, ברגע שאתה רואה בבנק מאה דולר, תבדוק למי אתה חייב כסף, ותתקשר שיבוא לקחת את המאה דולר, אם אתה חייב למלמד עשר אלף דולר, ויש לך עכשיו לשלם לו מאתיים דולר, אז תשלם, בחיים לא הוצאנו צ'ק עתידי, תמיד הוצאנו צ'ק רק אם היה כסף בבנק, ואנשים למדו מזה שצ'ק מברסלב אפשר לסמוך על זה, זה

• כשפתחתי את הכולל לפני כמה שנים היה כאן 2 אברכים, הדיין שליט"א והחברותא שלו, ר' יעקב, ויש הרבה שליחי חב"ד ששומעים את השיעורים, הם נמצאים לבד במקום נידח, הם כותבים לי הרבה שיש להם חיזוק מפשטות יהדות, רב אחד מהם, שכותב הרבה ספרים, הגיע לבקר כאן, ואמר לי שהוא רוצה לראות את הכולל, הראיתי לו, והוא שואל אותי וכי זה כל הכולל? אמרתי לו שיחכה קצת ויראה איך שזה מתרחב.

• האם אני צריך מאה אברכים שיושבים ושותים קפה? מה רע בשני אברכים שיושבים ולומדים כל הזמן, ב"ה היום התרחב...

• אני ביקשתי בהתחלה מר' משה אריה אם הוא רוצה להיות גבאי צדקה לעזור לי לשלם את שכר אברכי כולל, פתחנו את הכולל בפסח, ובאמצע הקיץ אני אומר לו, חברי יקירי משה אריה, אתה מאוד חשוב לי אבל אני צריך משהו שיודע לגייס כסף, סך הכל שני אברכים שמשלמים להם אלף דולר לחודש, ואם אתה לא יכול להכניס לי אלפיים דולר לחודש אני צריך לקחת אברך אחר שיעזור

אני יכול לראות במצלמות של המשרד את כל הבתי מדרש והמוסדות, גם הבית מדרש בירושלים, וגם נפתחה עכשיו ישיבה בירושלים, אבל כשאני רוצה קצת להירגע ולרוות נחת אני מסתכל על הכולל.

איפה כתוב במשניות שאוכל מעייף? במשנה ביומא שלא נתנו לכהן גדול לאכול הרבה ערב יום כיפור שלא ירדם בלילה, אתה יכול לראות בליל שבת אחרי שאתה אוכל, כמה אתה נהיה עייף, לכן סבא שלי לא רצה לאכול עד השקיעה כדי שלא להיות עייף.

גם מקוה אם זה חם מאוד, זה מעייף, אני זוכר ששימשתי את סבא שלי והלכנו לחמי טבריה, כל פעם אחרי שחזרנו משם, הוא היה הולך לישון, אני לא ראיתי אף פעם שסבא שלי ילך לישון באמצע היום.

אצלי זה סעודת ראש חודש, וגם סעודת הודאה, ר"ח כסלו היה החתונה שלי, עד שהגעתי למוהרא"ש לא שמעתי שיש דבר כזה יום נישואין, אני לא יודע עד היום הזה מתי ההורים שלי התחתנו, ומתי יש להם יום הולדת, לא היו עושים אצלינו מצב מזה, וכשהגעתי למוהרא"ש שמעתי שביום החתונה צריך להגיד הלל בלי ברכה, אחרי שמסיימים שחרית להגיד הלל, שהשי"ת עשה לך נס שאתה נשוי, הייתי יכול להיות רווק, חסדי ד' שאני נשוי.

אני מראה הרבה פעמים לילדים שלי, אנחנו עוברים בליל שבת ליד איזה משפחה שיש להם בחור שלמד איתי בכתה, והוא עדיין בחור בן 42, הוא בחור נורמלי, ברגע שעברת את הגיל, כבר לא מציעים, אני לא יודע מה הגילאים בלעיקווד, אבל כאן בויליאמסבורג הזמן הממוצע זה גיל 17-18, אצלכם כנראה יצליח להתחתן מוקדם רק מי שנפל מהמערכת והוא לא רוצה ללמוד, והוא רוצה רק לעבוד, אז הוא יתחתן בגיל 18.

אני ראיתי עכשיו מכתב מר' חיים קנייבסקי, מישהו הביא לי מתנה ספר שלו, ויש שם מכתב מאוד חריף נגד ישיבה שאומרת לבחורים שאסור להתארס עד גיל מסויים.

בחיים לא יחזור, כי הוצאנו רק כשהיה כסף.

• ר' ישע'י כבר מלמד 11 שנים בחדר, אברך עדיין, בחיים לא ביקש כסף, יש לו ידי זהב, הוא ידע לעשות ריהוט מפואר, אמרתי לו למה תעשה ריהוט כשאתה יכול לעזור לי עם הילדים בחדר, מגיע סוף שבוע וסוף חודש והוא לא מקבל כלום, והמשכיר מבקש ממנו כסף לשכירות, אז הוא אמר לו שהראש ישיבה אמר לו שישלמו לו בפסח, ואז הוא ישלם את השכירות עבור כל החורף, עוד לא היה לי אז תלמידים יוצאי הישיבה שכבר מרויחים כסף, ולצאת לבקש ברחוב לא יכולתי כי לא נתנו, אבל אם היה כמה דולרים היינו נותנים, זרקנו למלמדים לפעמים בערב שבת, 50 דולר, מאה דולר,

• והיום יש לי ב"ה אברך יקר מאוד ר' שבתי והוא לקח את ניהול התשלום במוסדות, לא היה דבר כזה מאז שהקמנו את המוסדות לפני 15 שנה, אני הייתי משלם פעמיים בשנה כמו בימי חז"ל, פסח וסוכות, אבל היום הוא משלם כל שבועיים, משכורת דו שבועי, ואני מתקשר אליו פעם שבוע ושואל אותו אם הוא בטוח שיש מאיפה לשלם, הוא מנהל את כל החשבונות ואומר שיש, והרי אני מכיר את המספרים ויודע שהמספרים של ההוצאות גבוהות יותר מההכנסות... אני אומר לו אני מפחד שיום אחד תקשר להגיד שיש בור ענק, יש לו סייצתא דשמיא.

• אגיד לכם איך ר' שלמה יעקאבאוויטש פתח את בית התבשיל, למלמדים לא היה אז מה לאכול בשבת, כי לא היה משכורות, אז הוא היה הולך לאולמות חתונה, ולקח מה שנשאר, הביא תבנית דגים וחילק למלמדים.... ברוך השם חסדי השם.

• אתה הרי לומדים מלעיקווד, בטח אתם מכירים את המשנה השניה בזבחים, שמעון אחי עזריה, למה היה נקרא כך, תבדוק בברטנורא, הסכם יששכר וזבולון, עזריה עבד קשה והביא כסף לאחיו שמעון שישב ולמד.

• חבל שלא הבאתי מה שהרבנים כתבו עכשיו על האברכים, הם נבחנו כעת על מקוואות,

כל הספר הזה יש שם אולי 20 רעיונות של שכל ועצות של ר' חיים, ושואלים אותו את אותם שאלות בכל מיני צורות, והתשובה היא בדרך כלל אותה תשובה, השאלה הזאת על השידוך שואלים אותו בכל מיני אופנים, וכל פעם אותו תירוץ: לפני שגומרים.

הוא ישב ולמד כל השנים, לא העריכו אותו אצל העולם הליטאי המון שנים, אבל בשנים האחרונות תורתו האירה לכל העולם.

יש אצלינו אברך בארץ ישראל שהתקרב להיכל הקודש, והוא כל כך ביקש מהקב"ה שהוא רוצה ללמוד וללמוד, הוא לומד כל יום גוזמאות של לימודים.

יש שיחה בחיי מוהר"ן שמישהו אמר לרבינו שלמד היום 119 דף גמרא, רבינו ענה לו שלמד מע"ט, כי זה בגימטריא 119, והשיחה הזו מאוד תפס את האברך הזה והוא הרבה התפלל על זה, וד' עזר שהוא גם מצא אברך שעוזר לו קצת כלכלית, הוא לומד כל היום, הוא מסיים כל חודש בבלי ירושלמי ותוספתא, הוא כל ראש חודש עושה סיום הש"ס, הוא כבר סיים 35 פעמים את הש"ס, והוא יודע את כל הש"ס בעל פה, באומן כשלא היה לי איתי את הספרים והייתי צריך מראי מקומות אז השתמשתי בו, הייתי צריך ירושלמי מסויימת הוא מיד אמר בדיוק מה כתוב שם.

אין לו איזה ראש מיוחד, הוא כל היום הולך עם גמרא, והוא לא איזה אברך מוזר, אפשר לדבר איתו ולצחוק איתו, אבל ברגע שסיימת את הבדיחה הוא כבר נמצא בגמרא. והאברך הזה הולך הפצה, כשהוא רואה בחור הוא נותן לו עצתו אמונה.

כל אחד יש לו את הבחינה שלו, יש לי הרבה קנאת סופרים על זה, אבל אי אפשר להעתיק, זה נותן לי חיזוק להמשיך ללכת בדרך שלי, כל אחד יש לו את הדרך שהוא יכול, וצריך ללמוד מזה להתמיד בדרך שלך.

אצלינו בישיבה מכריזים כל יום סיומים, זה לא בדיחה, יושבים ולומדים.

יש כל יום שיעור בבבלי ובירושלמי, יש אנשים שלא יודעים שיש שיעור גם בירושלמי,

יש שם דבר מאוד יפה שלמדתי מר' חיים, שואלים אותו אם להגיד על בעיה מסויימת שיש לפני שניגשים לשידוך, הוא עונה בשני מילים: לפני שגומרים! זה כל כך נכון, כי כשאתה מציע שידוך לכתחילה עם בעיה, לא רוצים לשמוע בכלל, אבל אם כבר נפגשו פעמיים שלוש, וכבר מצאו חן בעיניהם, לפני שנפגשים בפעם אחרונה מספרים את הבעיה, ואז יחליטו אם רוצים, אני כבר השתמשתי בתשובה זו.

יש מלמדים שנותנים מכות לילדים, אולי בלעיקווד לא עושים את זה פיזי, אבל הרבה עושים את זה עם הפה לצערינו, לא יכול להיות שנכון מה שאתם אומרים שהיום מלמדים לא פוגעים בילדים, הרי אתם מודים שההורים כן מכים וצועקים כשמתפוצצים, ואיך המלמדים יכולים לעבוד על המידות, מגיע ילד ומעצבן, מה עושה המלמד אז, מוהר"ש היה מאוד מחזק מלמדים, וככה היה להם כוחות, אבל מלמד שאין לו חיזוק כל הזמן, מאיפה יהיה לו כח להתאפק.

פעם היה סיפור אצל הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע כשהיה ילד קטן, שבטעות הוא הפך איזה ספסל, וזה נפל על הרגל שלו, והמלמד התחיל לקפוץ על הספסל וצעק עליו שמגיע לו כי הוא הפך את הספסל, והוא שבר את הרגל, ופחד לספר את זה בבית כי לא ידע מה יעשו הלאה, ולכן הוא העלים את זה, והיה צולע כל ימיו, וכשהגיע לשידוכים, היא לא רצתה את השידוך, אמרו לה כל המעלות שיש לבחור, אבל לפני הפגישה היא אומרת ששמעה שהוא צולע, אז היא לא רוצה את השידוך, אמר הרה"ק מצאנז שהוא רוצה לדבר איתה כמה מילים, והוא אומר לה שהם היו נשמת אחת למעלה, וראה שהיא הולכת לצלוע, אז הוא ריחם עליה ולקח את זה לעצמו, והמשיך ואמר לה, אם את לא רוצה את השידוך אני אחזיר לך את הצליעה, היא מיד הסכימה לשידוך.

בוויליאמסבורג מספרים סיפורים מהרה"ק מצאנז, וכנראה בלעיקווד מספרים מר' חיים.

אנשים שלא מסוגלים לראות בחורים עם אנרגיה, יש אנשים כאן שעולים לישיבה ומרחמים עלי שאני צריך לסבול את זה, אבל לי זה לא מפריע בכלל, אבל כשמגיע אברך אחרי החתונה ובוכה שהיא לא רוצה כלום, אני מאבד את הכוחות שלי, וזה לא משהו שאפשר לדעת מבחוץ היא יכולה לארגן ארגוני חסד וכו', רחמנא ליצלן מה שקורה בתוך הבית.

אבל אני לא אומר מיד להתגרש, חס ושלום, אני יושב איתם הרבה ומנסה להגיע לאיזה דרך, האריזו"ל היה אומר שכל הגברים שסובלים מהנשים, והן שולטות על בעליהן, זה סימן שהם גלגול מהדור המדבר, ואז הבעלים לקחו בכח את התכשיטים מהאשה עבור חטא העגל, ולכן הן שולטים עכשיו בכח על הבעל, וזה התיקון שלהם, מוהרא"ש כותב למישהו באשר בנחל, מה אתה יודע איזה תיקון אתה עובר בזה שאשתך שולטת עליך, אולי אתם מדור המדבר, יעבור כמה השנים האלו בעולם הזה, ותתקן את התיקון שלך אחת ולתמיד, והנשמה תחזור לכור מחצבתה.

מוהרא"ש גם כותב באשר בנחל למישהו שמתלונן שסובל מאוד מהילדים שלו איך שהם מתחצפים אליו, והוא כל כך נזהר לכבד את אבא שלו ולמה זה מגיע לו, הוא עונה לו מה אתה יודע מה היה איתך בגלגול הקודם, אולי אתה מתקן דברים, אף פעם אי אפשר לשאול שאלות על הקב"ה, וזה המתנה שמקבלים כאן אצל רבינו, לא לשאול אף פעם שאלות על הקב"ה.

אחרי שנסעתי לראשונה לאומן בר"ה, כשחזרתי הלכתי לראות כאן אתרוג באיזה בית כנסת באיזור, ואני למדתי אז בכולל אצל סבא שלי, ומגיע שם איזה רב מרבני הכולל, ואומר לי, אתה לא מתבייש? אתה משאיר סבא כזה גדול ונוסע לאומן? והוא הוריד לי סטירה מצלצלת, יצאתי החוצה מהר שאף אחד לא יראה, ובכיתי להקב"ה, אתם יודעים מה היה העונש שלו? הבנים שלו נוסעים

אני לומד כל יום דף קדימה, לפני הדף היומי, כדי שאנשים יוכלו לשמוע מיד ולא לחכות עד שיעלה השיעור.

• אנשים שואלים אותי וכי לפני שהגעת למוהרא"ש לא היה לך שלום בית, האמת היא שאף פעם לא רבתי עם אשתי, אני לא כזה שוטה לריב עם אשה, אבל מה אגיד לכם, ש'כח אייבערשטער שהיום נעים לי להיות בבית.

• בהתחלה זה היה נשמע כזה פלא, שצדיק ידבר משלום בית, זה נשמע דבר מודרני, ובכלל אנחנו גדלנו שהאשה צריכה לעבוד קשה ולשמש את הבעל את הבן תורה, לא ידענו שצריך לעזור לה, ואנחנו מתיישבים בשיעור ליל שישי, והולכים לדבר עניני חסידות וברסלב, ומה שומעים שם, שכשמגיעים הביתה נדבר אליה יפה, ונקשיב לה, וזה עבודת השם, הייתי בטוח שעבודת השם זה לנסוע שבוע למירון, ככה היה כל שבוע בשיעור, וכל שבוע התעוררנו לתשובה.

• אתה שואל אם יש לפעמים סיבה שמותר לגרש. התשובה היא בטח שיש, למשל אם האשה ירדה מדרך התורה וכדומה, אני הייתי מעורב בפרשיה שמוהרא"ש אמר שחייבים להתגרש, היא אמרה שהיא לא רוצה איתו קשר, היא רק רוצה להיחשב לנשואה, הוא אמר לי להגיד לאברך שיתגרש, האברך לא הקשיב לי, היה סיפור כזה אצל ר' נתן, שהבן שלו התחתן והיא אמרה שהיא לא רוצה איתו שום שייכות, והבן הגיע לבכות לאביו, אנחנו מוצאים מושגים כאלו בחז"ל, מורדת, היום יש הרבה עם המחלה הזאת, ור' נתן הלך לאבא שלה, הוא היה רב, ואבא שלה התחיל להגיד שאולי ימתינו קצת שהיא תתבגר, ר' נתן התחיל לצעוק ברחוב שהורגים את הבן שלו, והוא הבין שאין מנוס מגט.

• נכון שצריך להיות וותרן ולדבר יפה, אבל לפעמים אין ברירה, כשמגיעים אלי שאלות כאלו, זה פשוט מחליש את הכוחות שלי, אני יכול לשבת עם אלף בחורים שיקפצו וכו', אני כבר רגיל לזה, זה לא מעצבן אותי, יש

אנרגיות הוא משתגע, הוא נהיה עצבני על כל העולם, תספר לו כמה הוא בחור טוב וכמה חשוב התפילין שלו, וככה הוא לא ישנא כל כך את התפילין.

הגיע אלי דיין מאיזה קהילה, שהגיע בשליחות מהחלונות הגבוהים שם, שהם רוצים לפתוח לקהילה שלהם מסגרת לבחורים החלשים, הם ראו שכאן הצליחו למצוא שפה לבחורים, אז הם גם רוצים לדעת איך לדבר איתם מאמונה ופשטות היהדות, דיברנו מעל שעתיים, ואני שואל אותו, למה אתה צריך לפתוח ישיבה מיוחדת לבחורים החלשים, למה אי אפשר לדבר את הדיבורים האלו לבחורים הטובים, בישיבה הראשית והגדולה, לעובדי ד', להגיד להם כמה השי"ת מחכה לתפילין שלו, הוא אומר שהוא לא יכול לדבר ככה ללמדנים, רק לחלשים, אמרתי לו שזה לא יעבוד, כי הסלקציה בין טובים לחלשים זה כבר דבר רע, כי הבחור שהניח תפילין צריך לדעת שהוא בחור טוב וחשוב, ואין משהו יותר חשוב מזה.

אתה מדבר על זה שרואים במחסנים אברכים מניחים תפילין בין הקרטונים 3 אחה"צ, אני רוצה שתדע שזה האברכים היראי השם, שיש להם עול להניח תפילין, ירחם השם מה עושים האברכים האחרים.

אסביר לך מה התכוונתי היום במכתב היומי, צניעות זה מושג מאוד רחב, והשי"ת ברא את טבע האשה שהיא הולכת מאוד ישר, איך שלימדו אותה וחינכו אותה, ככה היא הולכת, ברגע שאתה התחלת לזעזע את כל מה שלימדו אותה, ואתה אומר לה שהכל שטויות, כבר לא בטוח לגמרי שהיא תלך בדרך שלך, גם אם הוא חושב שמה שהוא אומר זה גם בגדר צניעות, אבל היא כבר יכולה ליפול לגמרי בצד השני, ואחרי זה תבוא לבכות.

אשה יודעת, שזה אסור וזה מותר, והיא יכולה ללכת בדרך הזאת שבעים שנה, לסחוב ילדים ולגדל אותם, ולהכין שבת, לבשל ולנקות, אבל ברגע שאתה מגיע ומושך אותה לאיזה כיון, היא כבר תמשיך בכיון ההוא, וכשתבוא

היום לאומן לראש השנה.

- כשחזרתי מאומן, אשתי אומרת לי שיש כאן הודעה קולית בתא הקולי בטלפון, אחד מהקרובים השאיר קללות נמרצות אלי, אמרתי לה תמחקי את זה, אני לא רוצה לשמוע בכלל, מה אני צריך לשמוע ולהיות אחרי זה ברוגז עליו, עד היום אני לא יודע מה הוא אמר, והכל בסדר.

- כשפתחתי את הישיבה, התקשרו אלי כל היום, ילדים ובחורים, כדי לשגע אותי, שיחות טרור, הפסקנו להרים את הטלפון, מהרגע שהגעתי הביתה בשעות הערב סגרנו את הטלפון עד הבוקר, בבוקר הטלפון עבד, כי בדרך כלל רק בשעות הערב עושים את כל הדברים הטוריסטיים.

- סיפרתי למוהרא"ש שאנשים משאירים לי הודעות נוראיות, מוהרא"ש אמר לי, בא, אני יראה לך איך מקשיבים להודעות, הוא מדליק את הטלפון שלו ומתחילים לשמוע מישהו מדבר, שלום מוהרא"ש... ומוחק, עוד מישהו מדבר ומוחק, ככה 50 הודעות הוא מחק, וככה לא שומעים את כל הקללות, זה היה חידוש כי חשבתי שאנשים משאירים שם הודעות חשובות, אבל מוהרא"ש שמע את הקול וזיהה מי הם ומה הם הולכים להגיד, ומיד מחק.

- פעם אחד ישבתי אצל מוהרא"ש ומישהו התקשר, ומוהרא"ש הדליק מוזיקה שמחה, והרים ככה את השפופרת שההוא ישמע מוזיקה, והוא אומר לי, היהודי הזה בטח מאוד שבור, אז טוב שישמע קצת ניגוני שמחה.

- ב"ה יש כל יום קצת בזיונות, גם בימים אלו, אתמול הלכתי לאסוף קצת כסף, וב"ה היה בזיונות, כי תמיד יש בחורים שרוצים לבוא לישיבה וההורים לא רוצים, אני לא יודע מה הסדר היום בלעיקווד, אבל כאן בישיבות הבחורים מגיעים לישיבה בשעה 6 בבוקר והולכים הביתה ב 9 בערב, והם לא יודעים מה רוצים מהם, ככה עושים עם ילד בן 13, וכשהוא נהיה בן 15 והוא נהיה קצת עם

יותר טוב, הגמרא אומרת על אנשי נינוה שעשו תשובה, ודיברו בחזקה, מה אמרו, אמרו שאם יש שני אנשים שרבים ביניהם ואחד חכם ואחד פחות חכם, מי שחכם מוותר, ולכן ביקשו מהקב"ה שיוותר להם, גם היום זה ככה, אם לאברך זה יש קצת יותר שכל מלחמיו, שילך ויתפייס.

כשהייתי מלמד גם הייתי עושה ככה, כששני ילדים רבו ביניהם, קראתי בצד לילד החכם ואמרת לו שיוותר, פעם אחת ילד אחד אומר לי וכי כל החיים אני יצטרך לוותר לאנשים כי אני הילד הטוב, ותמיד אצטרך לקבל את השולחן הדפוק והכוס השבור וכו', אמרתי לו הרי לך טוב בחיים, אבל לילד הזה רע מאוד, לכן הוא צריך את השולחן הזה והכוס הזה שישמח אותו קצת, ב"ה שאתה לא צריך את הדברים האלו שישמח אותך, תודה להקב"ה שיש לך טבע כזה משמח ואתה לא עצבני כל היום.

אתה שואל אם יש מושג כזה שרוב יגיד לזוג לנתק קשר עם ההורים. התשובה היא כן, יכולים להיות מקרי קיצון, שההורים לא בריאים וכדומה, אבל אף פעם אין שום היתר בעולם לפגוע בהורים, אין שום היתר לזה, אבל לנתק קשר זה לא חוצפה, הגמרא מספרת שר' אמי היה צריך לברוח למדינה אחרת כי היה לו אמא חולה, אבל צריך להיזהר בכל ההלכות שכתוב בשו"ע, לא לפגוע בכבודם.

אברך מספר לי שנולד לו ילד והלכו להיות אצל ההורים שלה, וחמיו דופק לו בדלת שיקום לזמן קרי"ש, והאברך מתעצבן שאומרים לו מה לעשות, אמרתי לו, תגיד יפה תודה לחמיך, תגיד לו: תודה שאתה מזכיר לי זמן קר"ש אני מבקש אם אפשר גם מחר להזכיר לי, וזהו, סיימת את כל המריבה והאש, מה כבר קרה, מה הוא כבר עשה, דפק לך על הדלת, למה אתה צריך עכשיו לעשות מזה אש, תגיד לו תודה ואתה יכול לשבת אצלו ולאכול ולישון בחינם.

אני שומע אותו דבר מהורים, הם מעירים את הבן שלהם בשבת בבוקר שיקרא קר"ש,

לבכות לא אוכל לעזור לך, הגיע אלי אברך ובכה שאשתו נסחפה לגמרי, ואני זוכר איך זה התחיל, איך הוא התחיל למשוך אותה ולהוריד אותה, אבל הוא כבר נרגע כי יש לו כבר כמה ילדים, והיא לקחה את זה צעד קדימה, ולא מוכנה לשבת עם הילדים ולקרוא איתם קר"ש אלא ללכת לבלות ולא לעשות כלום בבית.

- אברך אמר לי ששאל את מוהרא"ש אם הוא יכול ללכת עם אשתו לצפות סרטים, מוהרא"ש אמר לו ברגע שאתה הולך איתה ואתה פותח לה את העינים, מי אומר שהיא עוד תרצה אותך אחרי זה.

- אברך אומר אני רוצה ללכת עם אשתי ברחוב כשהיא הולכת עם פאה, וככה לא יהיה לי נסיונות, רבש"ע מה זה יעזור, וכי האברך שאשתו הולכת עם פאה ארוכה אין לו נסיונות, בטח שיש לו נסיונות.

- כל מה שאתם שומעים ממני, זה מוהרא"ש, שאלו את מוהרא"ש למה הוא לא לוקח הסכמה על הספרים שלו, אז הוא שאל ממי לקחת, המפיצים היו אומרים שאנשים לא רוצים לקחת ספרים בלי הסכמות, אז הוא אמר תשאלו אותם אם הם קוראים חדשות ועיתונים, ואם יש שם הסכמות.

- היה לי שבועיים שכל כך השתעלתי היה לי מאוד קשה לנשום, ואמרתי לאשתי שאני לא רוצה ללכת לרופא כי הוא יגיד שאני בריא, באמת ככה היה, הלכתי לרופא, הוא אומר שאני בריא לגמרי, ואני אומר לי אני לא יכול לנשום, הוא אומר לי אני לא יכול לעזור לך, אתה בריא.

- הרי אין לי איפה ללכת עם אשתי, כי לא ראיתי את ההורים שלי הולכים יחד, אז אני לא יודע לאן ללכת, אז הולכים ביחד לרופא, ומחכים בחדר המתנה ומבלים, יש שם אקווריום של דגים, ומדברים קצת, וחוזרים הביתה.

- אתה שואל מה עושים כשאברך מסוכסך עם חמיו. הוא חייב לפייס אותו, ירבה עליו רעים, שיגיד לו כמה הוא אוהב אותו וכמה הוא מעריך אותו, ושיגיד לו מה הוא יכול לעשות

אתה שואל מה עושים כשהאשה אומרת לבעלה, או שאתה רוצה להיות בקשר איתי או שאתה רוצה להיות בקשר עם ההורים שלך. התשובה היא שהבעל צריך לענות לה אני רוצה קשר איתך ואני מנתק את הקשר עם ההורים שלי, ושיהיה מספיק חכם להתקשר להוריו מהבית מדרש להגיד להם בוקר טוב.

אבל אני הייתי עושה מה שאהרן הכהן, קשה לי להגיד את זה כאן, כי מקשיבים לי פה בבית, כי אני תמיד אומר לאשתי שאמא שלי אומרת שהיא אוהבת אותה יותר מכל הילדים שלה, ואני אומר לאמא שלי, שאשתי מעריכה אותה כל כך, ואחרי זה כשהם נפגשים יש אוריה כל כך טובה, זה בדיוק מה שאהרן הכהן עשה.

אם האברך לא ישלים עם חמיו, הוא צריך לדעת שהילדים שלו רואים את זה, והם שמים לב כמה ההורים שלו מקללים את ההורים שלהם, הרי עוד כמה שנים הם יגדלו ויעשו אותו דבר, כי זה נכנס להם בדם שזה דבר טבעי ונורמלי לכללך על הורים ועל סבא, כי הילד יודע שזה היחסים הנורמליים שיש בין הורים לילד.

וכשילד רואה שההורים שלו מכבדים את סבא וסבתא, והולכים בדרך כבוד, ואף אם הסבא צעק ואמר משהו, הם לא מגיבים ומכבדים, הם מבינים שככה אמורים להתנהג עם הורים, וככה הם יתנהגו, זה הדבר הכי יפה לטובת הילדים.

מאוד קשה לי שאתה שואל ככה על 'מישהו' אני אוהב לדבר ישיר, אתה שומע את הדרשות שלי? אני תמיד אומר בשיעור בלשון נוכח, למה אתה עושה ככה, תעשה ככה וכו', יש אנשים שאומרים שלא יכולים לשמוע את השיעורים כי הם חושבים שאני לוקח שם מישהו ופשוט חותך אותו לחתיכות, הם לא מבינים שזה סגנון השיעור ואני לא צועק על אף אחד שם.

אתה שואל מה אפשר להגיד למישהו כשיש לך דקה אחת לדבר איתו, ואתה מבין שהוא צריך כעת חיזוק לפני שנכנס לעבודה שלו. התשובה היא, אני הייתי פשוט אומר לו מילה

והילדים צועקים עליהם, תמיד אני צריך לראות מי החכם ומי הטיפש, מי מביניהם יותר.

• היה כאן אברך שעשה ברית בקעמפ, והוא מסוכסך עם ההורים שלו, הם באמת אנשים שמאוד פגעו בו בצורה איומה, וההורים שלו הגיעו לפתע לברית, והאברך אומר לי שהוא לא נכנס לבית מדרש לפני שמוציאים את ההורים שלו, הם באמת ירדו לחיים שלו בצורה מזעזעת, ואמרתי לו שאם הוא רוצה הוא יכול ללכת הביתה, אין כזה דבר להוציא הורים מבית כנסת, ובכלל לא מוציאים אצלינו מהבית כנסת אף אחד, חוץ ממנוול שמוהרא"ש אמר שחייבים להוציא, ואמרתי לו שהוא לא חייב לעשות ברית אצלי, אנחנו בשום אופן לא נפגע באבא שלו, אמרתי לו מקודם שהוא לא חייב להזמין אותם, אבל אם הם הגיעו, הם מלהזכיר מלפגוע באבא ואמא, אמרתי לו שהוא לא חייב לדבר עם הוריו, אבל אסור לפגוע בהם.

• לא לכל אחד יש את ההיתר לא לדבר עם הוריו, גם אם הוריו מאוד פגעו בו, זה בתנאי שזה עדיין פוגע עכשיו, אבל אם זה רק מהעבר, האברך ניתק קשר עם הוריו על משהו שהיה, צריך לחזק אותו שיתקן את הקשר, זה צער נוראי להורים מה שהמטפלים עושים היום, אומרים לאברך: הריפוי לצרות העבר שלך, זה רק אם תנתק קשר עם הורייך לשלש שנים, זה נורא ואיום.

• אם אני הייתי המטפל של האברך, הייתי שואל אותו מה כבר יקרה אם תתקשר ותדבר כמה דקות עם אבא שלך, ואם אתה רואה שאבא שלך מדבר איתך 5 שעות ומטרטר אותך וצועק עליך, יש לי עצה בשבילך, תתקשר אליו 3 דקות לפני כניסת השבת, אני לא מדבר על אנשים שעדיין מתערבים ומחריבים את החיים של הילדים הנשואים.

• לאמא שלי יש טבע יוצא מן הכלל, אנשים פגעו בה, ובאופן טבעי היא סיימה את הסיפור בצורה יפה אחרי כמה דקות, אף פעם לא הצליחו לריב איתה.

לישון ולאכול ולהתחצף לאמא וכדומה, דברים כאלו עוצרים בגיל מאוד קטן, לא ח"ו להרביץ להם, אבל לדבר איתם חזק, ואחרי זה לא צריך לצעוק עליהם כל השנים.

אבא מתלונן שהבן שלו אומר לו: אל תתקשר אלי, ומי הבעיה כאן? זה ברור שאסור לילד לדבר ככה והוא חוצפן, אבל האבא עשה את הכל, כי כשהילד היה קטן והתחצף, הוא אמר לאשתו, עזבי, הוא ילד קטן, ולאט לאט הוא גדל עם זה.

תזיהרו לא להיות חברים של הילדים, זו שיחה של רבינו, למען בריאות הילדים טוב שלא נהיה איתם ממש כחברים.

אבל אפשר לדעת כל העצות וכל השיחות, ואחרי הכל ולפני הכל חייבים לבקש ולהתפלל כל יום, רבש"ע תן לי דורות יראים ושלמים, באידיש ובאנגלית ובכל שפה שנח לכם.

יש הבדל בין לכבד את האשה או לציית לאשה, לא צריך לציית, צריך לכבד אותה, ואם היא רוצה משהו, אז תגיד בעז"ה עוד נדבר על זה ונשתדל שיהיה, ונתקשר למישהו וכו', אם אתה לא יודע איפה הגבול, עדיף ללכת לקולא ולציית בקולה מאשר לפגוע בה.

אם יש לך תפלה אתה נגאלת, אני חייב את חיי למוהרא"ש, אני לא יכול להסביר את זה, אנשים שואלים אותי מה כבר קיבלתי, אני לא יודע לענות, אני לא ישבתי אצל מוהרא"ש יום וליל, אבל הוא הכניס לי זריקות של שכל לתוך המח, הקשר האישי שלנו היה אולי רק טיפה יותר מאחרים, אבל לא דרכתי שם כל השבוע, כל ליל שישי אחרי השיעור הייתי נכנס לכמה דקות, והרי בכל שנה, חצי מהזמן הוא היה בארץ ישראל, ובכל העשר שנים שהייתי אצל מוהרא"ש אכלתי אצלו בשבת אולי 3 פעמים, אבל ברגע שהוא הכניס לך זריקות של שכל אתה יכול ללכת לדרכך, אני מברך את זה לכל היהודים, שכולם יקבלו את השכל שמוהרא"ש נתן.

אתה מבקש שאני יגיד לך 55 מילים מה זה השכל של מוהרא"ש, קצת קשה לתמצת את

טובה על עצמו, שיהיה מרוצה מעצמו, והכל כבר ילך לו יותר טוב, לפעמים במילה אחת אתה מחיה מתים, יותר מדרשות שלמות של חיזוק, לפעמים אתה אומר לו רק: אני כל כך שמח לראות אותך לא ראיתי אותך הרבה זמן, או אתה נראה טוב ב"ה, וזהו זה מספיק, לפעמים אתה אומר לו: תגיד לי משהו אני כל כך אוהב לשמוע ממך איזה דיבור שלך וכדומה, אני רואה שיש כאן פאנל רציני.

עבודת החינוך הוא הדבר הכי יפה והכי תובעני, אבל כשתופסים איך זה עובד זה לא קשה בכלל, לפעמים מדברים באסיפת חינוך דברים מאוד יפים ורגועים, אבל כשזה קורה בשטח אנחנו בוערים מבפנים, ושוכחים מכל מה שדיברו בזמן שהיינו רגועים.

כשילד אומר שהוא נטל ידיו, תאמין לו, אל תערער את האמינות, אבל אם ראית ואתה יודע שהוא לא נטל, תגיד לו שלפעמים שוכחים וטוב שיטול שוב, אם הוא אומר שהתפלל ואתה יודע שלא התפלל כלום, תגיד לו שהגמרא אומרת ולוואי שיתפלל אדם כל היום כולו ושיתפלל שוב.

מוהרא"ש היה אומר כל דבר שבן אדם מקבל מגיע עם הוראות, הוא קונה רכב הוא מקבל ספר שלם עם הוראות, אבל כשמקבלים ילד אין הוראות, צריך לבקש על זה מהקב"ה.

יש טעות אחת מאוד כבדה שאנשים עושים בחינוך הילדים, זה שהם מתחילים מאוחר, 99 אחוז מהאנשים עושים את הטעות הזאת, אני מדבר על הטלת משמעת, אתה אומר לילד לעשות משהו, והוא לא מקשיב, ואתה אומר לעצמך, נו, הוא ילד קטן, ואתה לא אומר לו שוב, ואתה לא שם לב שפתאום הוא כבר ילד גדול והוא כבר לימד את עצמו שהוא לא חייב להקשיב להורים, ואז אתה מתחיל להתעקש איתו שיציית לך וזה כבר קצת מאוחר, ויש לו כבר דעה עצמית, אני תמיד הולך ביותר נוקשות עם הילדים הקטנים ביותר, בני שנתיים ושלוש, לגדולים אני כבר יותר מאפשר, אני לא מדבר על כל הדברים, אבל על כמה דברים בסיסיים כמו ללכת

שם אש בווערת, ואני מגיע והיה נראה טוב ומאושר, היה נראה עסקן, היה נראה יהודי בעל הבית, זה היה כל כך קשה לקבל שמדובר כאן בצדיק.

כל כך בכיתי על זה בהתבודדות, אמרתי: רבש"ע אני מגיע לשיעור ואני כל כך מתקרב להקב"ה, חיי משתנים מקצה לקצה, האם זה צדיק? הוא לא נראה צדיק, הוא נראה בן אדם רגיל. ואני תמיד שומע שמוהרא"ש אומר מרבינו שאי אפשר להכיר מבחוץ מי הוא צדיק, ומוהרא"ש אומר שוב שכל תלמידי בעל שם לא חשבו שארץ ישראל זה ארץ, חשבו שזה משהו רוחני, ורבינו אמר על זה שאנשים טועים ומסתכלים על משהו מבחוץ ולא מבינים שבפנים הוא צדיק, כמו ארץ ישראל שנראה מבחוץ כמו כל הארצות אבל הפנימיות שונה לגמרי.

אתה שואל איך חיי השתנו מקצה לקצה. זה מאוד קשה להסביר, לך תסביר מה זה לחיות עם הקב"ה, מה זה השגת אלוקות, לא הייתי לפני זה עברייני, הייתי ירא שמים, אבל לא הרגשתי את האלוקים, זה מאוד קשה להסביר. חס ושלום לא להרהר בכל הצדיקים וראשי הישיבות הם אנשים מאוד גדולים, אבל אני חושב לעצמי, אם רבינו הצליח לקחת בן אדם כזה נמוך כמוני ולהרים אותי, מה רבינו היה יכול לעשות עם כל הצדיקים האלו אם היו מתקרבים לרבינו, חשבתי הרבה על סבא שלי, שישב ולמד כל היום ועסק בעבודת ד' ביגיעה רבה, אם כזה גדול בישראל היה מתקרב לרבינו, הוא היה ממש מלאך, כי אני חייב לאכול ולישון, וסבא שלי לא היה צריך לא אוכל ולא שינה והיה רץ למקוואות, אם היה מקורב לרבינו הוא היה פשוט פורח לשמים.

אתה שואל עכשיו על החסידים שהולכים לרביס, זה כבר לא קשור לרביס, כל חסיד צריך לעשות לעצמו חשבון מה הוא מקבל, הרבי שלו עובד את ד' באמת, ולומד ומתפלל בעבודות נשגבות, אבל לחסיד זה לא אמור לספק, אם הוא בעצמו לא מתעלה ולא לומד

זה אבל אגיד לך, מוהרא"ש לימד אותי: אתה יכול להיות דבוק להקב"ה בכל מקום. לא משנה איפה שרק תהיה, בבית מדרש, בבית, ברחוב, בעבודה, בכולל, אני לא מדבר על שלום בית שמוהרא"ש לימד אותנו ועשה לנו את החיים מרוממים ומתוקים.

אתה שואל למה יש שיעור כל יום בדף בהבנה. זה נכון שרבינו רצה שבעיקר ילמדו גירסא, אבל הוא אמר שילמדו גם קצת עיון בכל יום.

אם לא הייתי אומר ירושלמי 2-3 פעמים בגירסא, וכי הייתי יכול לתת על זה שיעור, זה טריק מה שמוהרא"ש עשה איתי, הוא פשוט הטעה אותי, הוא אמר לי להגיד ירושלמי שוב ושוב, ושברתי את השינים, ופתאום אני רואה שאני קצת מביין, והיום אני נותן שיעורים בירושלמי, בחיים לא חלמתי שאתן שיעורים בירושלמי, ואף אחד לא ביקש את זה ממני.

כשהגעתי למוהרא"ש נהייתי מלמד, והיה לי מאוד קשה להכין שיעור להסביר לבחורים בני שלש עשרה, כי אני חייב להבין את הסוגיא טוב טוב כדי לדעת להסביר להם, והתחלתי לשבת על זה בעיון רב, ומוהרא"ש אומר לי תגיד גירסא ותגיד שוב, היום אני יכול לתת שיעורים בש"ס בלי להתעייף כמו פעם, לא לוקח לי זמן להבין כל קטע כמו פעם.

יש כאן אברכים שכואב להם שיש שיעורים בש"ס, הם אומרים שהראש ישיבה קצת תועה מדרך האמת, משיטת הגירסא, אבל האמת היא שכל זה הוא התוצאה מהמון גירסא, הדפים האלו בווערים בקרבי ולכן אני נותן שיעור על זה, זה מה שרבינו אמר 'ובמילא יבין'.

אתה שואל מה היה הכי קשה כשהתקרבת. הכי קשה היה לי לקבל את זה שמוהרא"ש הוא צדיק, זה לא נכנס לי לראש, כי אני גדלתי על זה שצדיק יושב מכונס בעצמו וכפוף, וסוחבים אותו לכל מקום, ואני קראתי את המכתבים באשר בנחל, והייתי בבית כנסת היכל הקודש בויליאמסבורג, והייתי בטוח שכשאני אבוא לבארא פארק אני יראה

ב"ה [11 ילדים בליעה"ר].

לא הלכתי לשום רופא למען ילדים, ראיתי השבוע בעצתו אמונה, שבשנתיים שלש הראשונים לא הולכים לרופא, יהיה מה שיהיה.

ב"ה אני מקווה בשנה זו, לעשות בר מצוה לילד, ושידוך לבחור, וחאלקה לנכד, חסדי ד', הבכור שלי ב"ה מתמיד גדול, גר בקריה, הוא חברותא של הדיין, אני הרבה מסרתי את עצמי לדיין שליט"א, הוא תמיד שואל מה הוא יכול להחזיר לי, אני עונה לו שילמד עם הילדים שלי, בזה אפשר להכיר לי טובה, ב"ה הם נבחנו עכשיו על מקוואות, ועכשיו התחילו בכולל הלכות שבת, בזמנים הפנויים הוא לומד עם הדיין שחיטה, עם עוד כמה אברכים.

אני מקווה לפתוח בית השחיטה, אתה יודע איך יהיה שחיטה של אברך מברסלב, שניגש עם התבודדות לפני זה, ידוע שיחה מרבינו שאמר למישהו שביקש שרוצה להיות שוחט: תאר לעצמך שאתה לוקח יהודי עם זקן לבן ושוחט אותו, כלומר יש כאן נשמה, השחיטה זה לא משהו סתם, שוחטים וזהו, בהתחלה נפתח על עופות ואחרי זה בעז"ה...

מוהרא"ש היה מספר לנו, איך נתוודע הבעל שם טוב הקדוש בעולם, כי היו מביאים לו עופות לשחוט, ופעם אחת כשהוא לא היה שם, הלכה המשרתת והביאה את העוף אצל מישהו אחר לשחוט, והיא ראתה שהשוחט לוקח סכין ומתחיל לשחוט, היא פשוט סחבה את העוף מהשוחט, והתחילה לצעוק עליו אתה לא ירא שמים, ועשתה קולי קולות, עד שהסבירה שכל פעם שהיא הולכת לשוחט שרוליק, הוא מתחיל עם התפלות שלו, ובוכה בדמעות שלישי, כל הסכין נרטב מהדמעות, ורק ככה שוחטים, ואיך האברך הזה לוקח סכין ושוחט, ואז התחילו לבדוק את האברך שרוליק וראו שיש כאן צדיק גדול.

שם בקריה צריך ללכת הרבה, לבן שלי אין רכב, הוא קנה איזה דירה, וכל יום צריך ללכת עד לבית מדרש, ואין מה לעשות בדרך, יש

ולא מתפלל, זה לא חסידות, זה לא חסרון של הרבי ח"ו, רק של החסיד, אני מעדיף ללכת למכולת שנוזל שם מהתקרה רטיבות אבל יש לו כל יום לחם טרי למכור, מאשר ללכת לאיזה סופרמרקט מפואר עם אורות נפלאים אבל אין לו לחם טרי למכור.

בגשמיות יודע כל אחד לחפש רק את טובתו, הוא לא ישתמש בסוכן נסיעות, שלא זמין לענות לטלפונים, גם אם יש לו משרד של אלף עובדים, ויעדיף מישהו קטן ופשוט שעונה לו ומסדר לו את הטיסה שהוא צריך, אם בגשמיות אתה לא מרמה את עצמך, אז למה אתה עושה את זה ברוחניות, אם אתה רואה שאתה לא פותח חומש או משניות אז לך תחפש מקום שיגרום לך לפתוח ספר.

אתה שואל אם למדתי קודם. בטח למדתי, אבל רק כשהיה כולל, וכשהחברותא הגיעה.... אם אתה אומר שיש כאלו שלא לומדים מספיק גם כשהתקרבו להיכל הקודש, אז הם צריכים להקשיב יותר לשיעורים, וללמוד יותר ליקוטי מוהר"ן.

התחתנתי לפני 22 שנה, ואבא שלי היקר וחמי היקר עזרו לי לקנות את הדירה הקטנה הזאת, בכל מטה יושנים 2 ילדים ב"ה, זה 800 רגל כולל המרפסת, מה שאתה רואה כאן מהסלון זה כל הדירה, הדירה לא היתה מוכנה לחתונה שלי, זה עלה אז 200 אלף דולר, היה צריך להביא 50 אלף דולר והשאר משכנתא, היה מאוד נהוג שההורים נותנים לזוג בין 10 ל20 אלף דולר, גם היום זה בערך כך, חלקם משתמשים בזה לשכירות, וחלקם לקניית נכס, הדירה היתה מוכנה בר"ח שבט, חודשיים אחרי החתונה, ברוך השם.

כשהתחתנתי הייתי בטוח שלא יהיה לנו ילדים, כי חודש אחרי החתונה שלי, התחתנה אחותי, ושם ב"ה נולד ילד עוד לפני שנה מהחתונה, ואני עשיתי כל כך הרבה סגולות, עוד לא הייתי מקורב אבל עשיתי כל הסגולות שכתוב בספר המידות, וד' עזר לי, וב"ה יש לי קצת משפחה כאן.... ש'כח אייבערשטער, היום מעריכים את הנכס שלי ב11 מיליארד

רק עצים, הוא מדבר אל השי"ת.

לשבתות כולל סעודות שבת.

אני יכול למכור דירות גם להשקעה, אבל כרגע שיש אברכים שרוצים לצאת לגור הם קודמים לכולם, בהתחלה מכרתי גם להשקעה כדי לא להישאר תקוע עם דירות.

יש 5 בתי מדרשים עם מקוואות וספרי תורה, עם גבאים, ואברכים היודעים להגיד דברי חיזוק, ובעלי תפילות, ואלו בתוך בעירוב, אבל הבית כנסת החדש שבונים זה מחוץ לעירוב, אנחנו מתרחבים החוצה, כי הגויים מבקשים מחירים גבוהים, ואנחנו מראים להם שאנחנו לא נקנה במחיר הזה ומוכנים להתרחב החוצה.

בהתחלה הייתי הולך לשם כל שבת מברכים, אבל כעת אין צורך לחזק אותם, כי הם יציבים, ואולי כבר עדיף לחזק את בארא פארק, או בלומינגראו או לעיקווד וכדומה, אבל פעם בשבוע אני יוצא לקריה לחזק את בתי החינוך. בקורונה כשכל בתי החינוך היו סגורים, אשתי אומרת לי, אתה כבר פתחת חדר, בית ספר, קריה, מאפיית מצות וכו', אם זה ממשיך ככה אתה יכול לפתוח בית משוגעים לחסידי ברסלב, למחרת כבר היה חדר.

אני ביקשתי ממך אז שתכתוב כל יום בקורונה מה קורה ברחוב, כי יבוא יום ויכחישו וכולם יגידו שהיו פתוחים, אבל לא הקשבת לי, עכשיו כבר לא זוכרים בכלל איך זה היה נראה.

- ב"ה כבר בנינו בקריה 3 מקוואות, ואני מדבר על מקוואות טהרה, אברך אחד אומר לי שהתקשרו אליו שיתרום חלק ממקוה שבונים, הם מבקשים ממנו מיליון דולר, והוא אומר לי שהוא חושב שאם הוא יתן את הכסף לראש ישיבה, אנחנו נצליח לבנות מזה עשר מקוואות, כי אצלינו יש הרבה שעובדים בהתנדבות, אנשים שיש להם אומנות, אם זה בבניה או באינסטלציה וכדומה.
- יש כעת 102 משפחות בקריה, חוץ מאלו שקנו דירות רק לשבתות, שמגיעים כל שבת לקריה, כעת יש בבניה עוד 60 דירות, אם יהיה לי מקום מסודר לישיבה אוכל להעביר לשם את הישיבה, מה שקשה זה הפנימיה, כי הם לא מאשרים שם לבנות מקום גדול.
- אתם לא יודעים שיש מאפייה בקריה? צריך ללמד את הנהלת הכולל לשלוח קרטון מצות לתומכים.
- אני עושה עכשיו הרבה התבודדות אם לעצור את הבניה בקריה, כי הריביות של המשכנתא עלו בצורה איזומה, וזה קשה מאוד לאברכים, בית כפול מהבית כאן, שזה 1600 רגל, יעלה שם בקריה כ-200 אלף דולר, דירות גדולות יותר של אלפיים רגל יעלה כ-300 אלף דולר, אם לא המשכנתאות הגבוהות זה כלום כסף.
- תבוא לשבת תראה מה קורה שם, יש אברכים ששיפצו יפה את המחסן ועשו סויטות להשכרה לשבתות, יש גם כאלו שמשכירים
